

При складанні балансу підприємства дебетове сальдо рахунка «63» відображається в його активі, а кредитове – у пасиві, тобто заборгованість наводиться розгорнуто.

У податковому обліку витрати, пов'язанні з придбанням ТМЦ у постачальників, відносяться до валових витрат за подією, яка мала місце першою: сплата авансу постачальникові за товар; отримання товару [2].

Якщо спеціалізоване стороннє підприємство виконує будівельно-монтажні роботи, то розрахунки з таким підприємством належать до розрахунків з підрядниками.

Відображення операцій по розрахункам с постачальниками та підрядниками в облікових регістрах і звітності проводяться у розділі першому журналу 3, відомість 3.3; рядок 530 форма № 2 «Баланс». При автоматизації обліку на підставі виписок банку складаються машинограми синтетичного й аналітичного обліку по кожному рахунку, застосовуваному для обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, вони служать підставою для розробки оборотно-сальдової відомості, шахматної відомості; по підсумковим даним, на підставі яких робляться записи в Головну книгу.

В цілому слід відзначити, що господарські зв'язки – це необхідна умова діяльності підприємства, тому що вони забезпечують безперебійність постачання, безперервність процесу виробництва і своєчасність відвантаження, а так само реалізації продукції (робіт, послуг).

Література:

1. Борщ Н. Національні особливості обліку розрахунків. // Податки та бухгалтерський облік. – 2001р. № 13. – с.24-36.
2. А.М. Стельмахук Бухгалтерський облік: теорія, практика, тренінг. Навчальний посібник. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України. Львів «Новий Світ 2000», 2011 — 679.

Недєлкова Г.О.

Обліково-аналітичне забезпечення реструктуризації дебіторської заборгованості

В умовах нестабільного зовнішнього середовища виникають проблеми вчасного погашення кредиторської заборгованості та стягнення дебіторської заборгованості. Наслідком цих проблем є дефіцит фінансових ресурсів суб'єктів підприємницької діяльності. Важливою умовою уникнення зазначених проблем є реструктуризація дебіторської заборгованості. Прийняття рішень щодо реструктуризації заборгованості має бути обґрунтоване відповідним обліково-аналітичним забезпеченням.

Політику управління дебіторською заборгованістю розроблено І. Бланком [1], О. Бондаренко [2], Т. Басюк [3] та іншими науковцями. Обліково-аналітичне забезпечення повинно надавати відповідні інструменти для втілення політики управління заборгованістю на підприємстві. Процес реструктуризації дебіторської заборгованості розглядається як складова процесу реструктуризації активів[3], та як один з основних етапів управління заборгованістю[2]. Реструктуризація дебіторської заборгованості може розглядатися як сукупність заходів, спрямованих на підвищення рівня її ліквідності та прибутковості[4]. Достатній рівень ліквідності заборгованості характеризується вчасним її погашенням відповідно до строків розрахунків з покупцями при поставках товарів (робіт, послуг) на умові післяплати або можливістю дострокової трансформації дебіторської заборгованості з використанням інструментів рефінансування заборгованості. Підвищення рівня прибутковості заборгованості пов'язане з забезпеченням зростання доходів (збільшенням обсягів реалізації, підвищення ціни реалізації, стягнення штрафних санкцій за несвоєчасні розрахунки) та зменшення відносних витрат з її обслуговування [4].

Традиційно, до системи показників, що відносять до інструментів аналізу дебіторської заборгованості, включають [5]:

- коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість;
- коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості;
- період погашення (інкасації) дебіторської заборгованості;
- коефіцієнт кредитного ризику (як відношення сумнівної дебіторської заборгованості до первісної вартості дебіторської заборгованості);
- середній «вік» простроченої (сумнівної, безнадійної) дебіторської заборгованості (відношення середнього залишку дебіторської заборгованості, не сплаченої у встановлений термін до суми одноденного обороту з реалізації за визначений період).

До облікового забезпечення прийняття рішень щодо реструктуризації дебіторської заборгованості відносять : дані балансу; дані аналітичного обліку дебіторської заборгованості за окремими дебіторами; примітки до фінансової звітності в частині, яка відображає дебіторську заборгованість за терміном погашення; звіт про фінансові результати.

Аналіз пропозицій щодо проведення процесу реструктуризації дебіторської заборгованості дозволяє виділити наступні етапи [4]. Перший етап передбачає створення бази даних з аналізом поточної дебіторської заборгованості підприємства. Доцільно за даними обліку скласти таблицю по першочерговим та другорядним боржникам, використовуючи прийоми АВС аналізу за критеріями обсягу заборгованості та термінів виконання зобов'язань.

На другому етапі визначається мета процесу реструктуризації дебіторської заборгованості. На визначення мети впливає виявлення можливих проблем та шляхів їх вирішення за допомогою реструктуризації дебіторської заборгованості. Це може бути: зниження рівня сумнівної дебіторської заборгованості, залучення коштів для інвестування, підвищення платоспроможності підприємства тощо [3].

Аналітичним інструментом визначення доцільності зниження рівня дебіторської заборгованості є ряд динаміки коефіцієнту кредитного ризику, його зростання може свідчити про необхідність вживання інструментів реструктуризації. Інструментом обґрунтування залучення коштів для інвестування стає фінансовий план, який розробляється з метою визначення джерел фінансування інвестиційних проектів та розширення виробництва. Для розробки плану необхідно впроваджувати в фінансову практику платіжного календаря, для розробки якого необхідно використовувати облікові бази підприємства щодо дебіторів та кредиторів підприємства. Задача підвищення платоспроможності та відповідно ліквідності формується за результатами аналізу балансу за допомогою системи показників ліквідності балансу.

Наступним етапом реструктуризації є встановлення відповідальної особи (для малих та середніх підприємств) або підрозділу (для великих підприємств). Цей етап є дуже важливим, адже процес реструктуризації – це сукупність заходів, спрямованих на підвищення рівня її ліквідності та прибутковості, тому потребує чіткого керівництва та послідовності з боку підприємства [2].

Четвертий етап – розробка системи заходів, спрямованих на досягнення поставленої мети, використовуючи дані попереднього аналізу. Пропонується користуватися механізмом переуступки прав вимоги, стягнення дебіторської заборгованості зі знижкою, використання можливостей заліку взаємних вимог. У якості переуступки прав вимоги доцільно використовувати форми рефінансування заборгованості: факторинг, форфейтинг, облік векселів [6].

Вирішення питань стягнення дебіторської заборгованості зі знижкою необхідно започаткувати на підприємстві засобами формування принципів кредитної політики по відношенню до покупців продукції(товарів, послуг). Перш за все необхідно визначити, яка частина продукції реалізується у кредит, тобто на умовах після оплати, та які наслідки обраної кредитної політики. При визначенні росту простроченої та сумнівної заборгованості необхідно приймати рішення щодо зміни принципів кредитної політики взагалі або по відношенню до окремих груп покупців.

Останній етап передбачає створення дієвої системи контролю за станом дебіторської заборгованості та відповідно процесом її реструктуризації. Одним з інструментів контролю повинна стати форма внутрішньої звітності, що характеризує стан дебіторської заборгованості по ключовим показникам та відносним критеріям, які будуть відображати специфіку діяльності підприємства.

Таким чином, кожний з етапів реструктуризації передбачає використання відповідного забезпечення, яке повинно спиратися на відповідні облікові бази та аналітичні інструменти. При формуванні облікових даних за формами обліку необхідно враховувати вимоги щодо отримання необхідної інформації для організації управління дебіторською заборгованістю, у тому числі її реструктуризації.

Література:

1. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т.1.–2-е изд., перераб. и доп. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 624 с. Інструкція “По інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків” від 11.08.94 р. № 69.
2. Бондаренко О.С. Методика управління портфелем дебіторської заборгованості / О.С. Бондаренко // Актуальні проблеми економіки. – 2006. - № 4. – С. 17-22.
3. Басюк Т. П. Реструктуризація дебіторської заборгованості / Т.П. Басюк // Фінанси України. – 2004. - № 12. – С. 115-123.
4. Холод В.В., «Аналіз системи управління маркетингом підприємств»
5. Голов С.Ф. Фінансовий облік: Підручник / С.Ф.Голов, В.М.Костюченко, І.Ю.Кравченко, Г.А.Ямборко–К.: Лібра, 2005.-976 с.
6. Карбовник А. М. Деякі аспекти управління дебіторською заборгованістю / А.М. Карбовник // Фінанси України. – 2001. - № 9. – С. 92-97.

Науковий керівник: к.е.н., доц. Кірсанова В.В.

Павлишина М.В., Просяннюк Н.А.

Особенности налоговой и бухгалтерской группировки основных средств

Нормативной базой для учета основных средств в бухгалтерском учете является Положение (стандарте) бухгалтерского учёта П(С)БУ 7, а в налоговом учете Налоговый Кодекс Украины.

П(С)БУ 7 – определяет методологические основы формирования в бухгалтерском учете информации об основных средствах, других необоротных материальных активах и незавершенных капитальных инвестициях, а также раскрытия информации о них в финансовой отчетности.

Налоговый Кодекс Украины регулирует отношения, возникающие в процессе установления, изменения и отмены налогов и сборов на Украине, определяет исчерпывающий перечень налогов и сборов, взимаемых на Украине, и порядок их администрирования, плательщиков налогов и сборов, их права и обязанности, компетенцию контролирующих органов, полномочия и обязанности их должностных лиц при осуществлении налогового контроля, а также ответственность за нарушение налогового законодательства.

С принятием Налогового Кодекса увеличилось количество групп основных средств с 4 до 16, а в бухгалтерском учете согласно П(С)БУ 7 основные средства разделяются на девять групп. Группы основных средств представлены в таблице 1.